

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/229266,Ppor-Tadeusz-Narkiewicz-Ciemny.html>
27.02.2026, 03:50



Ppor. Tadeusz Narkiewicz „Ciemny”

6 września 1947 roku pod Zambrowem, w walce z grupą operacyjną UB, zginął ppor. Tadeusz Narkiewicz „Ciemny” – dowódca oddziałów partyzanckich Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. Dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych.

06.09

[Podziemie antykomunistyczne](#)

Gdy zginął podporucznik Tadeusz Narkiewicz „Ciemny” do ukończenia przez niego 21 lat zabrakło dokładnie trzech miesięcy. A przecież w chwili śmierci był Komendantem Powiatu o kryptonimie „Podhale” (powiat łomżyński) i Powiatu „Mazur” (powiat Wysokie Mazowieckie) Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. Dowodził nadal setkami zaprzysiężonych w ramach konspiracyjnej struktury. Jego zwierzchność uznawali dowódcy kilku oddziałów i patroli partyzanckich. Był postacią młodą a jednocześnie bardzo doświadczoną i dojrzałą w pracy konspiracyjnej i walce partyzanckiej. W moim przekonaniu od wiosny 1947 roku do momentu śmierci był osobą nr 2 w podziemiu NZW na terytorium Okręgu Białostockiego. To wskutek jego pracy i inwencji zreorganizowano struktury NZW po amnestii luty-kwiecień 1947 roku. On również nadał nowy impuls i dynamikę zarówno przebudowie podziemnej organizacji jak również działalności zbrojnej.

Kłopoty pojawiają się już na początku. Przy dacie narodzin. W dotychczasowych nielicznych biogramach jako datę narodzin wymieniano rok 1920. Nic bardziej mylnego. Tadeusz Narkiewicz przyszedł na świat 6 grudnia 1926 roku. Stąd też Jego drugie imię – Mikołaj. I w tym momencie nie mogę się oprzeć gorzkiej refleksji, że może o Jego późniejszym losie zdecydowała właśnie dekada, w której przyszedł na świat. Należał bowiem do pokolenia Polski Niepodległej, urodzonego właśnie w latach 20. poprzedniego stulecia. Jeśli nie najwspanialszego to jednego z najlepszych pokoleń w historii Polski. A na pewno najbardziej tragicznego; tak ciężko doświadczonego przez cyklon historii lat 40. i 50. poprzedniego stulecia.

Tadeusz Mikołaj przyszedł na świat, jako pierwsze dziecko w rodzinie Konstantego i Jadwigi Narkiewiczów w Łapach. W kilka lat później rodzina powiększy się o drugiego syna Leszka a jeszcze później o córkę Wiesławę. Ojciec Konstanty był cenionym pracownikiem Zakładów Naprawy Taboru Kolejowego w Łapach. Jako wykwalifikowany majster zajmował się naprawą uszkodzonych części taboru kolejowego. Warunki płacy były na tyle znośne i atrakcyjne, że jego żona poświęciła się wychowaniu dzieci i prowadzeniu domu. Konstanty Narkiewicz nie ograniczał się jedynie do pracy zawodowej. Angażował się w działalność społeczną, sprawując przez pewien czas funkcję komendanta Ochotniczej Straży Pożarnej w macierzystym miejscu pracy. Jakim człowiekiem był Tadeusz jako dziecko i nastolatek? Jego siostra, p. Wiesława Łapińska zapamiętała z tamtego okresu, że był opiekuńczy i odpowiedzialny. Do chwili wybuchu wojny w 1939 roku Tadeusz ukończył 7 klas szkoły powszechnej. Wybuch wojny zburzył – podobnie jak setkom tysięcy innych – dotychczasowe życie rodziny Narkiewiczów. Z przekazu rodzinnego wiadomo, że głowa rodziny nadal pracował w dotychczasowym zakładzie. W czasie okupacji niemieckiej Konstanty Narkiewicz został zaprzysiężony w Armii Krajowej przyjmując pseudonim „Gryf”. Sprawował funkcję dowódcy plutonu.

Niestety, niewiele wiemy o synu w czasie okupacji sowieckiej a następnie niemieckiej. Według autorów niektórych biogramów w 1943 roku miał wstąpić do Narodowych Sił Zbrojnych ale brak

jest na ten temat bliższych informacji. Jedyny ślad albo pewna hipoteza robocza to koleżeńskie więzy, jakie łączyły Tadeusza z Janem Skowrońskim (rocznik 1922), również pochodzącym z Łap. Znali się jeszcze ze szkoły; zaprzyjaźnione były także matki obu młodych ludzi. Przyjaźń ta zakończy się tragedią ale... nie uprzedzajmy faktów. W 1942 roku Skowroński wstąpił do tworzących się Narodowych Sił Zbrojnych, gdzie pełnił funkcję łącznika członka Komendy Powiatowej NSZ Feliksa Łuniewskiego „Żbika”. Czy Skowroński „pociągnął” za sobą również Tadeusza Narkiewicza? Jest to niewykluczone ale brak jest na ten temat relacji czy dokumentów.

Istnieje pewne podobieństwo losów obu przyjaciół po tzw. „wyzwoleniu”. Skowroński zgłosił się jesienią 1944 roku do tworzonego w Wysokiem Mazowieckim Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego, skąd po pewnym czasie został wysłany do Lublina na kurs organizowany przez Centralną Szkołę MBP. Również jesienią tego samego roku Tadeusz Narkiewicz wstąpił do szeregów „ludowego” wojska. W jednym i drugim przypadku – zakładając, że Narkiewicz w 1943 roku wstąpił do NSZ – zgodę i aprobatę na takie postępowanie musieli wydać konspiracyjni przełożeni. W roku 1944 na terytorium „Polski lubelskiej” oraz w roku następnym podziemie niepodległościowe stosowało takie praktyki w celach penetracji, wywiadu ale także wszechstronnego przeszkolenia wojskowego.

[Czytaj artykuł Roberta Radzika Ppor. Tadeusz Narkiewicz „Ciemny” na portalu biogramy.ipn.gov.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Podziemie antykomunistyczne

Biografie